

VONDSTEN ONDER WATER

door P. Meijlink

Diving Dutchman is sinds 1973 een van de grootste onderwatersportverenigingen van Amsterdam. Eén van onze activiteiten is onderwaterarcheologie, natuurlijk met de nodige ups en downs. De laatste twee jaar is het echter in een stroomversnelling terecht gekomen. De interesse is gewekt toen zo'n 2½ jaar geleden de eerste pijpekoppen en steeltjes aan het oppervlak kwamen. Met gepast enthousiasme werden de vondsten schoongemaakt en uitgesteld in een vitrine. Aan determinatie werd nog niets gedaan, ook omdat we niet wisten hoe we dit moesten uitvoeren.

De vondsten werden toen nog met een vrije duik geborgen. Aangezien het water in de Sloterplas (Amsterdam) in de zomer erg troebel is, was de opbrengst klein. Hierdoor waren wij genoodzaakt in de winter te duiken als het water helder is. De opbrengst werd groter maar het water was belangrijk kouder, dus werd gedacht aan apparatuur om het materiaal snel aan het oppervlak te brengen. Na een lange periode van tekenen, discussiëren enz., was het apparaat gereed. Op zich was het idee niet nieuw maar in de amateurduik wereld mag dit apparaat wel uitzonderlijk genoemd worden. Het apparaat werkt volgens het z.g.n. Venturi systeem en brengt het materiaal vermengd met water naar het oppervlak.

Met dit gereedschap zijn wij nu druk bezig met het "zuigen" op de bodem van de Sloterplas.

Recentelijk hebben we een groot aantal pijpekoppen en enige stenen kogels geborgen. Uit naspeuringen blijkt dat de vindplaats bestaat uit gestort oud stadsafval. Uit de datering van de pijpekoppen en kogels kan de helling van de stortplaats in de 17de en 18de eeuw geplaattst worden. De stenen kogels stammen uit de periode ± 1375-1550. Wij verwachten nog veel interessante vondsten te kunnen bergen.

De vindplaats wordt als volgt onderzocht. We bepalen eerst, door middel van het zuigen van gleuven over de lengte van de helling, waar de concentratie aan scherven en pijpekoppen het grootst is. Dan wordt er ca. 1 m² aangewezen en afgebakend en afgezocht op vondsten. De totale vindplaats is ongeveer 20 meter breed en

op een diepte van 2 tot 5 meter. Door de omvang van de vindplaats en het koude water, waardoor wij niet langer dan 45 minuten in het water blijven, onderzoeken wij de helling steekproef gewijs. Zelfs op deze wijze verwachten wij de gehele winter bezig te zijn.

In Twiske, bij Landsmeer, is een plas waar soortgelijke vondsten worden aangetroffen. Deze vindplaats blijkt echter van recentere datum te zijn, gezien het oude porcelein van het American hotel in Amsterdam en de stenen mostertpotjes van de firma Luycks. Het aantal aanwezige pijpekoppen is beduidend minder dan in de Sloterplas. De bodemgesteldheid van de plas, waar door de jonge leeftijd nog grondverschuivingen kunnen optreden, sluit het gebruik van "air-lift" apparatuur uit. Het systematische onderzoek van deze plaats zal voorlopig op de lange baan geschoven worden.

Verder staat, vlakbij de haven van Burgh Haamstede, de oude toren van "Plompe toren" op de dijk. In het verleden is het bijbehorende dorp in een vloed verdwenen. Op diverse plaatsen zijn reeds restanten van dit dorp ontdekt. Het getij en de diepte vormen echter een probleem. De meest interessante plek bevindt zich namelijk op een diepte van 26 meter. Rekening houdend met het doodtij blijft er weinig tijd over om serieus te zoeken. Ook de afstand is een belemmering maar het blijft een boeiende plek voor een enkele duik.

Zoals duidelijk mag zijn uit het voorgaande zijn er veel plaatsen waar we onze onderwaterarcheologie kunnen uitvoeren. Desondanks wil ik namens onze archeologische groep vragen of er iemand bij de P.K.N. een plaats kent waar, onder water, pijpekoppen te vinden zijn. Hierbij gaat het ons niet om vindplaatsen af te snoepen maar uit pure belangstelling.

Wij hopen op een reactie van uw kant en zijn altijd bereid informatie over onze vondsten en werkzaamheden te verschaffen.

Ik wil namens ons allen nog dank zeggen aan Leen van der Berg voor het wijzen op beschikbare literatuur en de hulp bij het determineren.

Namens de Archeologische groep
Diving Dutchman/Amsterdam
P. Meijlink
Vlietstraat 148
1075 VE Amsterdam

